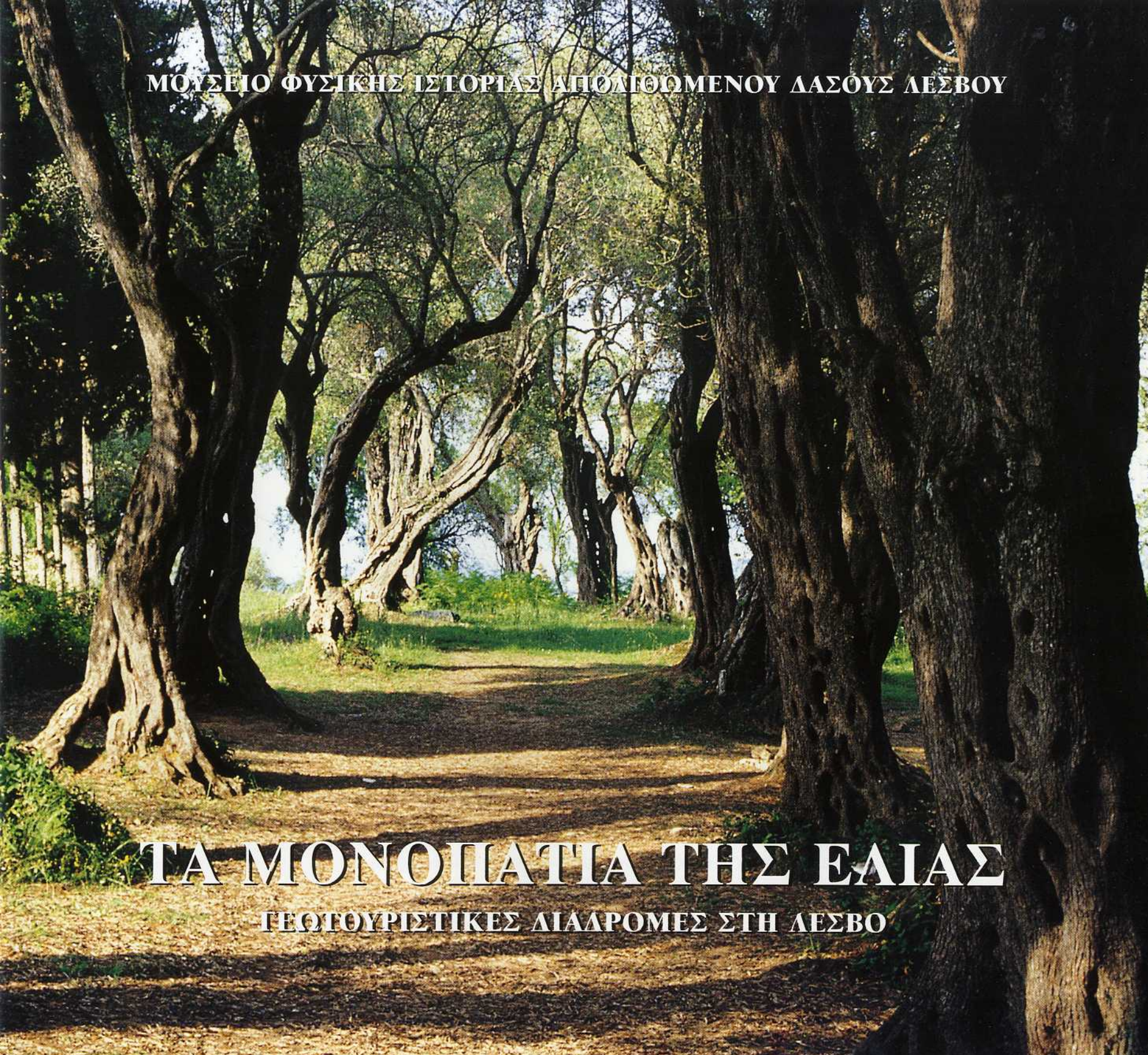

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

Ελαιώνας, ψαρόβαρκες και θάλασσα στον κόλπο της Γέρας, στη Λέσβο.

Olive grove, fishing-boats and sea on the bay of Yera, Lesvos.

Ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά στοιχεία του λεσβιακού τοπίου, είναι οι ελαιώνες, που κυριαρχούν σε μεγάλο μέρος του νησιού. Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, με την ενίσχυση του κοινοτικού προγράμματος *Leader II*, έχει δημιουργήσει μέσα στους πανέμορφους ελαιώνες ένα δίκτυο περιπατητικών διαδρομών με την ονομασία «Τα Μονοπάτια της Ελιάς».

Περπατώντας στον ελαιώνα ανακαλύπτει κανείς πρωτόγνωρες εικόνες και τοπία, των οποίων την ύπαρξη δεν έχει υποψιαστεί. Ο φωτογραφικός φακός του Δημήτρη Ταλιάνη, αποτύπωσε ξεχωριστές ομορφιάς εικόνες από το λεσβιακό ελαιώνα, που μας προκαλούν να τον γνωρίσουμε από κοντά.

Τα *Μονοπάτια της Ελιάς* μας οδηγούν σε πανοραμικά σημεία θέας, μαγευτικά τοπία, σημαντικούς υγρότοπους, γραφικά χωριά, παραδοσιακά ελαιοτριβεία, υδρόμυλους, παλιά γεφύρια, αρχαιολογικά μνημεία, θερμές πηγές και ηφαιστειακούς γεώτοπους.

Ειδικότερα, έχουν χαραχθεί οι ακόλουθοι άξονες κεντρικών διαδρομών κατά μήκος των οποίων ξεκινούν επιμέρους περιπατητικές διαδρομές:

1. *Γεωτουριστική διαδρομή στον ελαιώνα της Γέρας*: Η διαδρομή ξεκινάει από τη θέση «Λαρισαίες Πέτρες» και, ακολουθώντας τη δυτική πλευρά του πανέμορφου κόλπου της Γέρας, οδηγεί στα χωριά της Γέρας.
2. *Γεωτουριστική διαδρομή στην κεντρική Λέσβο*: Η διαδρομή ξεκινάει από τον Πολιχνίτο, διασχίζει την ανατολική πλευρά του κόλπου της Καλλονής, συνεχίζει μέσω Αγίας Παρασκευής στον ορεινό όγκο του Λεπέτυμνου και καταλήγει στη βόρεια ακτή της Λέσβου.
3. *Γεωτουριστική διαδρομή στη δυτική Λέσβο*: Η διαδρομή, που ονομάζεται και «διαδρομή του Ορφέα», ξεκινάει από την Πέτρα, ακολουθεί τη βόρεια ακτή της Λέσβου και καταλήγει στο Σίγρι.

One of the most representative elements of the landscape in Lesbos, are the olive groves, which dominate on the island. With the Community initiative *Leader II* support, the *Natural History Museum of the Lesbos Petrified Forest* has created a network of trails «The Olive Paths» within the beautiful olive groves.

Wandering around one can discover unique landscapes and pictures. The Dimitris Talianis' photographic camera captured pictures of special beauty from the olive groves, which increases the desire to visit them.

The olive paths lead to panoramic views, enchanting landscapes, important wetlands, picturesque villages, traditional olive presses, water mills, stone bridges, archaeological monuments, thermal springs and volcanic geotopes.

The following central trail has been demarcated:

1. *Geotouristic trail in Gera's olive grove*: The main trail starts in Larissos crossroad and runs to the villages of Gera following the western bank of Gera's Gulf.
2. *Geotouristic trail in central Lesbos*: Central Lesbos trail begins from Polichnitos and follows the eastern coast of Kalloni Gulf, runs through the village of Agia Paraskevi to the Lepetimnos range and terminates on the northern shore of Lesbos.
3. *Geotouristic trail in western Lesbos*: «Orpheus trail» begins from Petra, follows the northern coast of Lesbos and terminates in Sigri.

Τα κορμιά των ελιών παλεύουν να κάμουν φω-
τερό λάδι το χυμό που μ' αγωνία μαζεύει η ρίζα.
Στριφογυριστά. Κουλουριαστά. Τελώνια πελώ-
ρια. Φίδια που αποστεώθηκαν στην προσπάθεια
να ρουφήξουν τη δύναμη της γης και της ασβε-
στόπετρας. Δυνατοί δράκοντες που νίκησαν ύ-
στερα απ' την τιτάνια μάχη με τους αέρηδες, τη
βροχή και τον ήλιο. Γιομάτα ύβονς και ρόζους.
Με τρύπες και κουφάλες.
Με φλοιό τσουρουφλιασμένο στον ήλιο. Ξετινά-
ζονται, γιομάτα γκριζο φως, στον αγέρα.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

*The trunks of the olives strive to make bright oil out
of the juice which the root anxiously collects.
Twisted. Coiled. Vast hobgoblins. Snakes which
have been boned in an attempt to suck up the
strength of the earth and the limestone. Powerful
dragons which have been victorious after a Titanic
battle with the winds, the rain and the sun. Covered
with humps and knots. With holes and hollows.
With bark scorched in the sun. They spring up, full
of grey light, into the wind.*

THANASIS PARASKEVAÏDIS

Ελαιώνας στη Γέρα της Λέσβου.
Olive grove at Yera, Lesbos.

Πήλινα κιούπια για λάδι, σε ελαιώνα, στο Σκόπελο Λέσβου.

Earthenware jars for oil in an olive grove at Skopelos, Lesbos.

*Αντιπροσωπευτικό τοπίο της κεντρικής Λέσβου, στην περιοχή μεταξύ Καλλονής και Αγίας Παρασκευής.
Typical landscape in central Lesvos, in the area between Kalloni and Aghia Paraskevi.*

Ελαιώνας, πνιγμένος κυριολεκτικά στις παπαρούνες, στη Γέρα Λέσβου.

Olive grove, carpeted with poppies, at Yera, Lesvos.

Δεξιά: Σκηνές από λιομάζωμα στο Μόλυβο της Λέσβου. Οι γυναίκες φορούν παραδοσιακές φορεσιές του τόπου.
Right: Scenes from the gathering of the olives at Molyvos, Lesbos. The women are wearing local traditional costumes.

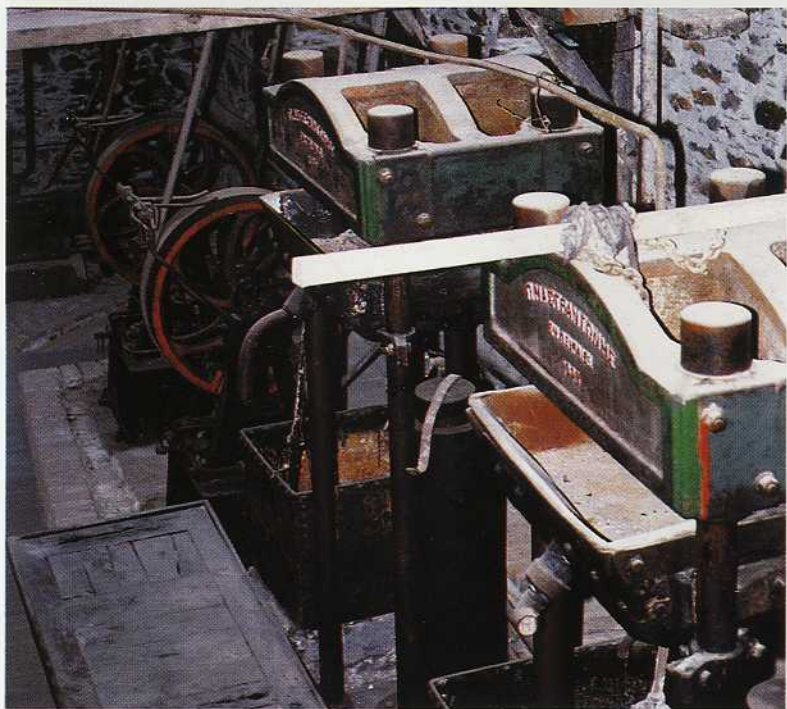
Το χωριό Λουτρά στη Λέσβο στο οποίο σήμερα λειτουργούν δύο ελαιοτριβεία.

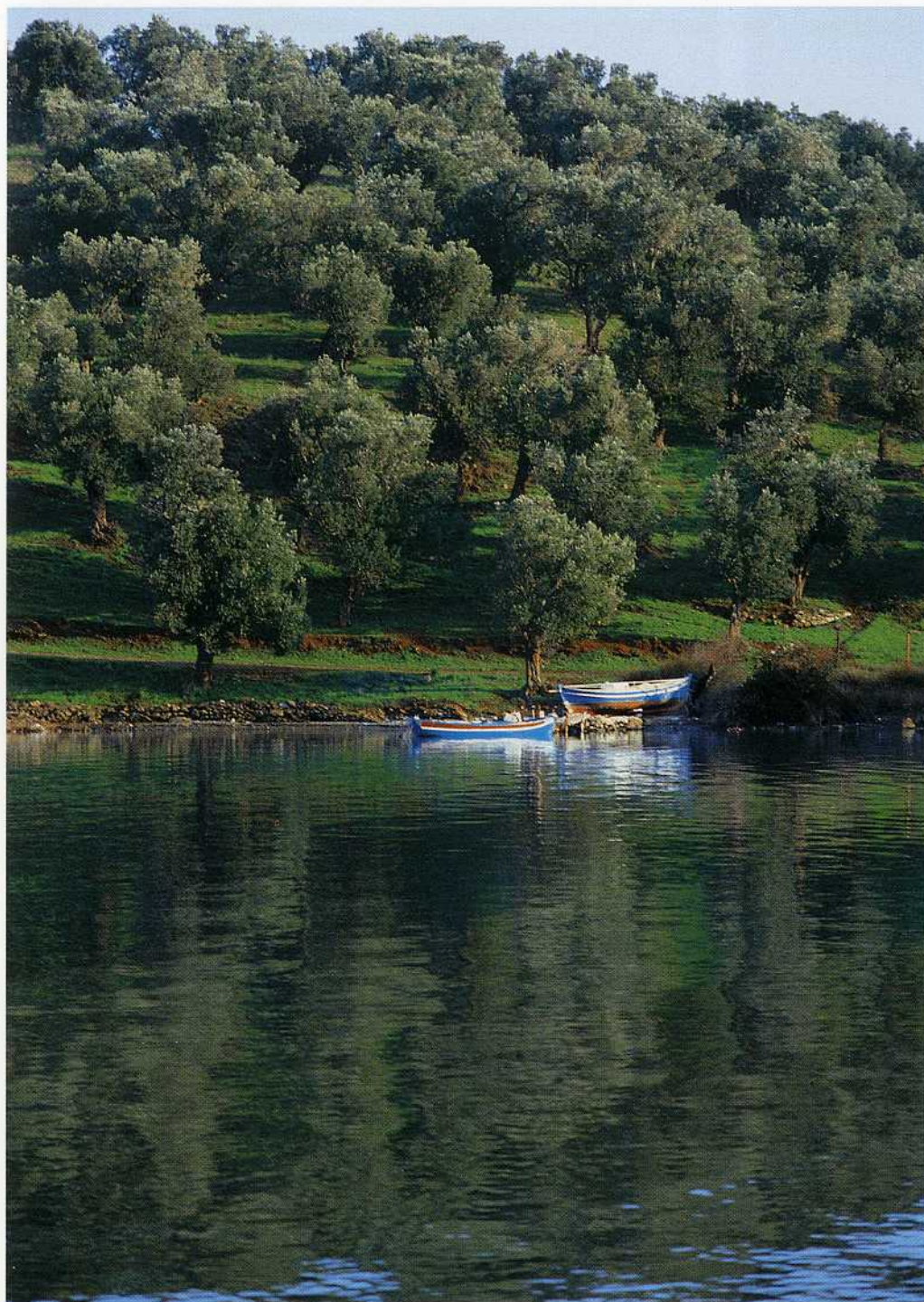
The village of Loutra, Lesbos, where two olive presses operate today.

*Επάνω: Η αυλή του ελαιοτριβείου Χατζηγιαννάκη στη Γέρα της Λέσβου.
Δεξιά: Το παραδοσιακό ελαιοτριβείο Β. Βόμβα στην Αγία Μαρίνα Λέσβου.*

*Above: The yard of the Hatziyannakis olive press at Yera, Lesvos.
Right: The Vomvas traditional olive press at Aghia Marina, Lesvos.*

Ο ελιώνας βασιλεύει. Βγαίνει ξαφνικά από την ασημιά στάχτη του και δίνει τον καινούργιο τόνο στη ζωή. Γεμίζουν από φωνές οι χωραφόδρομοι, οι σεμνές φυλλωσιές. Είναι αυτό το ατέλειωτο δάσος, που σκεπάζει το νησί. Δεκατρία μιλιούνια δέντρα είναι που απλώνουν την ευλογία τους πέρα για πέρα, στα βουνά, στους κάμπους, ως κάτου στ' ακρογιαλία. Ανηφορίζουν ως τις πιο ψηλές κορφές, ροβολάνε στις λαγκαδιές, σκύβουν πάνω απ' τα κύματα, πιασμένες από τα βράχια, γαντζωμένες από τις σκισμές της πέτρας. [...]

Γενιές και γενιές έζησαν και πέθαναν σκυμμένες ερωτικά πάνω σε τούτη τη γη, να την καρπίσουν σα γυναίκα. Με τέτοιον αγώνα ανεστήθηκε πάνω στο μεγάλο νησί το αμέτρητο δάσος της ελιάς, τόσοσ μόχτος είναι σκεπασμένος κάτω από τα κλωνιά της ειρήνης και της σιωπής.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΛΗΣ

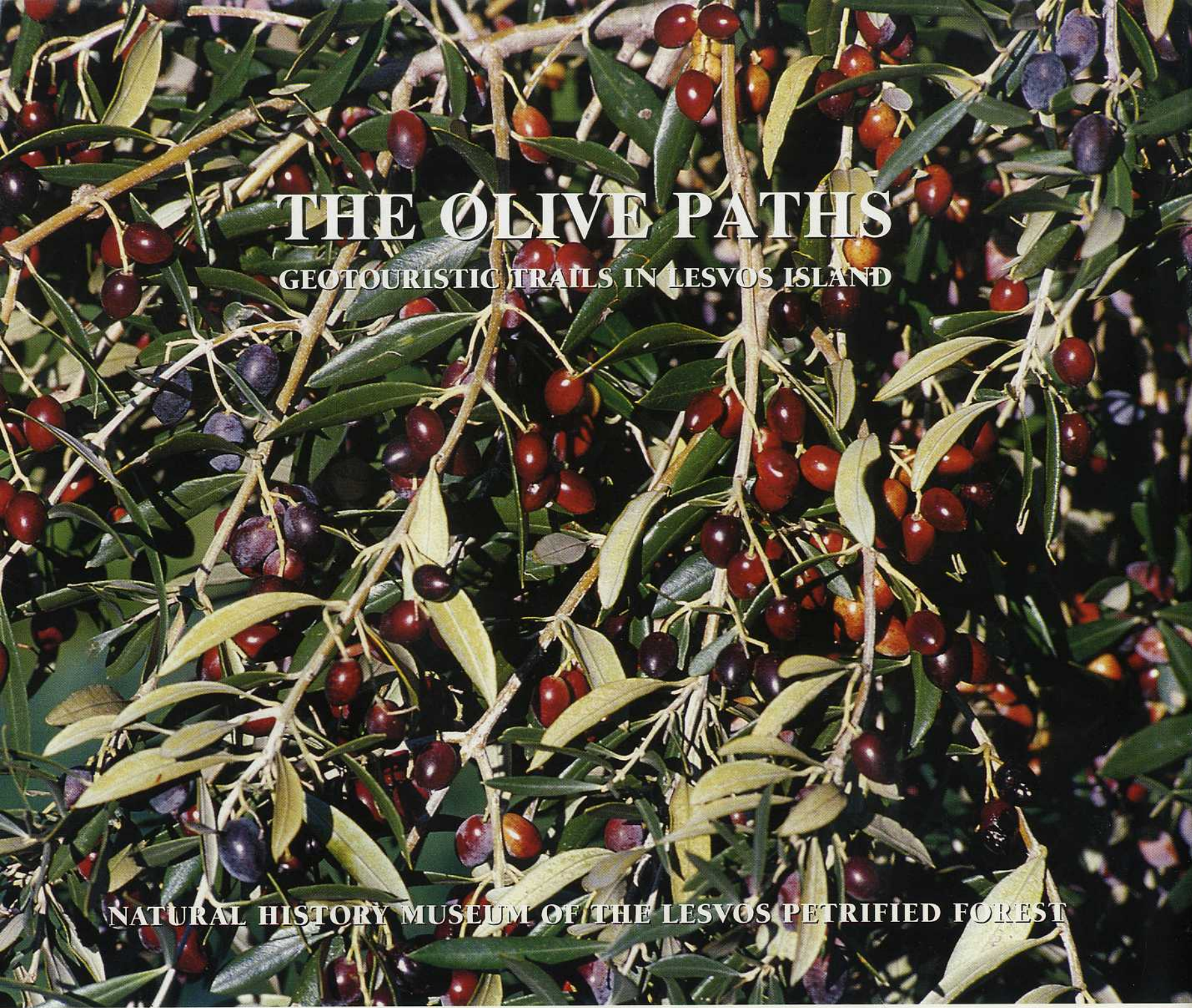
The olive grove rules. It emerges suddenly from its silvery ash and gives a new tone to life. The roads through the fields, the modest foliages fill with voices. It is this endless forest which covers the island. Thirteen million trees which spread their blessing from end to end, on the mountains, the plains, down to the shore. They climb to the highest peaks, bend over the waves, held by the rocks, hanging on from the cracks in the stone.

Generations and generations have lived and died, bending as in love over this earth, to enjoy it like a woman. It was with such labour that the boundless forest of olives was raised on the great island; so much toil is covered under the branches of peace and silence.

STRATIS MYRIVILIS

Οι ελιές στον κόλπο της Γέρας αγγίζουν το νερό.
The olives on the bay of Yera touch the water.

THE OLIVE PATHS

GEOTOURISTIC TRAILS IN LESVOS ISLAND

NATURAL HISTORY MUSEUM OF THE LESVOS PETRIFIED FOREST